ETICKÝ KODEX ČESKÉ ASOCIACE PRO SOCIÁLNÍ ANTROPOLOGII, z. s.

Soubor etických dokumentů členů a členek České asociace pro sociální antropologii, z. s., (CASA) chrání účastníky a účastnice výzkumu a zaštiťuje členy a členky CASA v jejich profesní práci. K souboru dokumentů se mohou hlásit a využívat je i výzkumníci a výzkumnice mimo asociaci. Soubor se skládá ze tří dokumentů – z: 1) Preambule popisuje principy etiky v sociálněantropologickém výzkumu; 2) Etického kodexu České asociace pro sociální antropologii, z. s., který je součástí Stanov CASA, definuje okruhy relevantní pro zásady etické práce a formuluje hodnoty a postoje, k nimž se členové a členky CASA hlásí; 3) Průvodce etikou výzkumného projektu, jenž představuje otázky, které je třeba promýšlet před zahájením výzkumného projektu i během něj. Jedná se o „živé" dokumenty, které vznikly z potřeby etiku dále promýšlet a které navazují na první kodex a směrnice CASA z roku 2009.

I. OBECNÉ ZÁSADY

Členové a členky CASA:

1. se ve své práci řídí zásadami uvedenými v tomto kodexu;

2. vyžadují od svých spolupracovníků a spolupracovnic chování, které je v souladu s těmito zásadami; v mezích svých možností vyžadují od institucí, kde působí, aby vytvářely takové prostředí pro vědeckou činnost, které umožňuje a podporuje chování, jež je v souladu s těmito zásadami;

3. neobhajují a nekryjí chování, které je v rozporu se zásadami uvedenými v tomto kodexu;

4. zachovávají kritický postoj k vlastním poznatkům a výsledkům i k výsledkům svých spolupracovníků a spolupracovnic; jsou přístupní diskusi a věcným argumentům;

5. obhajují svobodu vědeckého myšlení, vyjadřování, výměny názorů a informací;

6. uznávají a sami ve vědecké obci šíří zásady spolehlivé, důvěryhodné vědecké práce a odmítají jakoukoli vědeckou nepoctivost a porušování zásad uvedených v tomto kodexu.

II. ZÁSADY VÝZKUMNÉ PRÁCE

Členové a členky CASA:

1. zaměřují svůj výzkum na obohacení vědeckého poznání;

2. provádějí výzkum tak, aby neohrozili účastníky a účastnice výzkumu (včetně sebe sama), jejich životní či kulturní prostředí; chrání bezpečnost lidských i mimolidských aktérů výzkumu a institucí, které studují a o kterých píší;

3. chrání důstojnost a soukromí účastníků a účastnic výzkumu;

4. zohledňují meze a přiznávají limity použitých metod zkoumání a na tato omezení upozorňují při zveřejňování výsledků výzkumu;

5. odpovídají za účelné a efektivní využívání prostředků na výzkum.

III. ZÁSADY PRÁCE S DATY A ZVEŘEJŇOVÁNÍ POZNATKŮ

Členové a členky CASA:

1. mohou být uvedeni jako (spolu)autoři a (spolu)autorky publikací, pouze pokud tvůrčím způsobem přispějí k jejich vzniku;

2. ve svých publikacích zřetelně uznávají předchozí vědecký přínos kolegů a kolegyň, včetně studentů a studentek, ke zkoumanému problému;

3. sami uchovávají a spravují data získaná během etnografického terénního výzkumu a při jejich správě chrání zájmy účastníků a účastnic výzkumu, pokud není stanoveno jinak;

4. s třetími stranami mohou sdílet údaje až po jejich zpracování, aby bylo zajištěno soukromí, anonymita a ochrana duševního vlastnictví účastníků a účastnic výzkumu, není-li stanoveno jinak (i pak vyjednávají s třetími stranami zachování nejpřísnější důvěrnosti).

IV. ZÁSADY CHOVÁNÍ KE STUDUJÍCÍM, SPOLUPRACOVNÍKŮM A SPOLUPRACOVNICÍM

Členové a členky CASA:

1. přistupují ke studujícím i svým spolupracovníkům a spolupracovnicím s respektem;
2. nezneužívají svého hierarchicky vyššího postavení k vynucování jakýchkoli výhod či vyžadování práce nad rámec jejich povinností;
3. snaží se studujícím zajistit rovnost v podmínkách i v hodnocení; v případě znevýhodnění se jej snaží, pokud možno, kompenzovat;
4. vyžadují takové respektující chování i od svých kolegů a kolegyň.

V. ZÁSADY PRO EXPERTNÍ A HODNOTICÍ ČINNOST

Členové a členky CASA:

1. provádí danou činnost osobně, zodpovědně a v rámci své odborné kompetence;
2. chrání duševní vlastnictví autorů a autorek posuzovaných prací;
3. snaží se vyvarovat střetu zájmů a upozorňují na jakoukoli vědeckou nepoctivost;
4. při hodnotitelských a oponentních řízeních postupují nestranně a vyžadují totéž od ostatních účastníků jednání.

V Praze dne 4. 4. 2025